

**ONDERZOEK
PILOTPROJECTEN
CAMPUSSEN**

**BENCHMARKRAPPORT
WERKHOTEL**

B. Bieleman

M. Boendermaker

**ONDERZOEK PILOTPROJECTEN
CAMPUSSEN**

**BENCHMARKRAPPORT
WERKHOTEL**

December 2010

©INTRAVAL

Groningen-Rotterdam

1. Inleiding

In de periode 2007-2010 heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL in opdracht van het ministerie voor Jeugd en Gezin onderzoek verricht naar negen pilotprojecten voor niet-participerende jongeren. Dit onderzoek bestond uit een effectevaluatie en een procesevaluatie. Voor de effectevaluatie zijn onder meer op drie momenten vragenlijsten afgenomen bij de deelnemers van de projecten (bij instroom, bij uitstroom en een half jaar na uitstroom). In het kader van de procesevaluatie is de aanpak van de projecten beschreven volgens een aantal effectiviteitscriteria en zijn op verschillende momenten gesprekken gevoerd met projectleiders en projectmedewerkers. Bij de laatste interviewronde zijn tevens gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van instanties waarmee de projecten samenwerken. De resultaten van het onderzoek zijn gepubliceerd in drie onderzoeksrapporten.¹

Aanvullend is per project een benchmark opgesteld, waarin de individuele projectresultaten worden vergeleken met de gemiddelde resultaten. Hiermee krijgt elk project inzicht in zijn eigen resultaten. Voor het samenstellen van deze benchmarks is gebruik gemaakt van de gegevens en onderzoeksresultaten zoals gepresenteerd in het eindrapport.

In dit benchmarkrapport komen de resultaten van WerkHotel (Amsterdam) aan de orde. Daarbij wordt om te beginnen kort ingegaan op de belangrijkste projectkenmerken van het WerkHotel. In paragraaf 3 komen de resultaten van de deelnemers van het WerkHotel op de hoofddoelen en subdoelen aan de orde, waarbij deze resultaten worden afgezet tegen de resultaten van de negen projecten gezamenlijk. In paragraaf 4 wordt nagegaan in hoeverre het WerkHotel invulling geeft aan de projectkenmerken die in de evaluatie van de negen projecten naar voren zijn gekomen als werkzame kenmerken voor de aanpak van de deelnemers.

2. Projectkenmerken

In de evaluatie van de pilotprojecten zijn 12 projectkenmerken onderscheiden op basis waarvan de projecten onderling van elkaar kunnen verschillen, namelijk²:

- duur
- intensiteit
- in of buiten de eigen omgeving
- individuele of groepsgerichte aanpak
- toepassing van dwang- en drangmiddelen
- vorm en functie theoretische onderbouwing
- aandacht voor context deelnemer
- competentiegerichte benadering
- het aanbieden van scholing
- aandacht voor discipline en structuur
- aandacht voor nazorg
- samenwerking tussen instanties

Het WerkHotel is een project om jongeren met problemen in de woon- en leefsituatie in staat te stellen een opleiding af te ronden en/of aan de slag te gaan op de arbeidsmarkt. Het project biedt gedurende anderhalf à twee jaar een woonruimte, woonbegeleiding en coaching op verschillende terreinen. De jongeren worden twee aan twee gehuisvest in appartementen in de nabijheid van het kantoor van de begeleiders. Deelname aan het WerkHotel is vrijwillig.

---

¹ Bieleman, B. J. Snippe, M. Boendermaker, M. Hofman (2008). Onderzoek pilotprojecten campussen. 1. Beschrijving projecten en doelgroep. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam; Bieleman, B. J. Snippe, M. Boendermaker, M. Hofman (2009). Onderzoek pilotprojecten campussen. 2. Voortgang en theoretische onderbouwing. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam; Bieleman, B. en M. Boendermaker (2010). Onderzoek pilotprojecten campussen. 3. Eindrapport: proces- en effectevaluatie. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.

² Een schematisch overzicht van deze kenmerken is bijgevoegd in bijlage 1.

De werkwijze van het WerkHotel is gebaseerd op theoretisch modellen die worden toegepast binnen de organisatie waarvan het project onderdeel uitmaakt (HVO-Querido). De deelnemers krijgen gedurende het project voornamelijk individuele begeleiding. Bij deze begeleiding wordt gewerkt volgens het 8-fasen-model. In dit model worden acht fasen in het hulpverleningstraject onderscheiden, namelijk: aanmelding; intake; plaatsing; analyse; planning; uitvoering; evaluatie; en uitstroom. In de aanpak wordt veel aandacht besteed aan de context van de deelnemer, waarbij verschillende leefgebieden worden onderscheiden, namelijk: huisvesting; financiën; dagbesteding; sociaal functioneren; psychisch functioneren; zingeving; lichamelijk functioneren; en praktisch functioneren. Daarnaast wordt in de begeleiding van de jongeren gebruik gemaakt van (de instrumenten van) het sociale competentiemodel.

Het WerkHotel vormt een samenwerkingsverband tussen verschillende instanties. De begeleiding van de jongeren wordt uitgevoerd door medewerkers van HVO-Querido, de overige instanties kunnen indien nodig door hen worden ingeschakeld.

3. Resultaten deelnemers

Voor de evaluatie van de pilotprojecten zijn op verschillende momenten vragenlijsten afgenomen bij de jongeren die in de periode november 2007 tot en met december 2008 bij de pilotprojecten zijn ingestroomd: op het moment van instroom in het project; bij uitstroom uit het project; en een half jaar na uitstroom. Door de instroom- en de uitstroommeting met elkaar te vergelijken wordt een beeld gegeven van de resultaten op korte termijn, terwijl voor de resultaten op langere termijn de instroom- en vervolgmeting met elkaar worden vergeleken.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de resultaten van de deelnemers van het WerkHotel. Daarbij wordt om te beginnen ingegaan op de mate waarin de voor de campussen beoogde doelgroep is bereikt. Vervolgens komt de verhouding tussen het aantal jongeren dat is uitgestroomd en het aantal jongeren dat is uitgevallen aan de orde. Daarna wordt ingegaan op de resultaten van de jongeren op het hoofddoel en de subdoelen. De resultaten van de deelnemers van het WerkHotel worden telkens vergeleken met de resultaten van alle deelnemers van de negen pilotprojecten.

3.1 Bereikte doelgroep

Uitgaande van Kamerstukken over de pilotprojecten (TK II 2005/2006, 23 972, nr. 85) en de gesprekken die zijn gevoerd met beleidsmedewerkers van betrokken ministeries zouden de pilotprojecten bedoeld zijn voor jongeren van 12 tot 27 jaar, die gedurende langere tijd niet naar school gaan, geen werk hebben, geen uitkering ontvangen en niet op zoek zijn naar scholing of werk, niet over een startkwalificatie beschikken en door bestaande voorzieningen niet worden bereikt. In later gedateerde stukken (TK II 2006/2007, 31 001, nr. 22) wordt aangegeven dat het gaat om jongeren die niet naar school gaan, geen baan hebben en ook niet op zoek zijn naar werk of opleiding, die soms voor ernstige overlast zorgen of af dreigen te glijden naar blijvende werkloosheid. Ook hierin wordt opgemerkt dat het moet gaan om jongeren die met de gebruikelijke instrumenten niet worden bereikt.

De doelgroep die door de pilotprojecten wordt bereikt komt slechts ten dele overeen met de beoogde doelgroep. Tabel 1 toont de school/werksituatie in de periode voor instroom van de jongeren van het WerkHotel en de jongeren uit de totale onderzoeksgroep. Uit de tabel blijkt dat van de 24 jongeren van het WerkHotel die in het onderzoek zijn opgenomen twee jongeren

(8%) geen werk of scholing hadden in de zes maanden voor instroom in het project. Voor de totale onderzoeksgroep geldt dit voor 13% (37 jongeren). Dit verschil is niet significant.³

Tabel 1 Beoogde doelgroep: geen werk of school in zes maanden voor instroom

	WerkHotel (n=24)		Totaal (n=277)	
	N	%	n	%
Geen werk of school in zes maanden voor instroom	2	8	37	13
Wel werk of school in zes maanden voor instroom	22	92	240	87
Totaal	24	100	277	100

3.2 Uitstroom versus uitval

Van de 24 jongeren bij het WerkHotel die in het onderzoek zijn opgenomen, zijn negen jongeren negatief uitgevallen uit het project (37%) (zie tabel 2). De 15 jongeren (63%) die het WerkHotel wel hebben afgerond, kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën, namelijk jongeren die het project volledig hebben afgemaakt (1 jongere, 7%); jongeren die het project voortijdig hebben verlaten, maar wel positief hebben afgesloten (1 jongere, 7%); en jongeren die ten tijde van het afronden van het onderzoek (februari 2010) nog niet waren uitgestroomd (13 jongeren, 87%).

Wanneer deze cijfers worden vergeleken met de cijfers voor de negen pilotprojecten gezamenlijk blijkt dat het percentage negatieve uitvallers bij het WerkHotel significant hoger is dan bij de totale onderzoeksgroep, respectievelijk 37% en 19%. Van de 15 jongeren bij het WerkHotel die niet negatief zijn uitgevallen, zaten 13 jongeren (87%) nog in het project ten tijde van de afronding van het onderzoek, hetgeen significant hoger is dan dit percentage bij de totale onderzoeksgroep (17%). Het percentage jongeren dat het project helemaal heeft afgerond en positief is uitgestroomd is bij het WerkHotel met 7% (1 jongere) significant lager dan bij de totale onderzoeksgroep (65%). Deze verschillen hangen onder andere samen met de relatief lange projectduur van het WerkHotel.

Tabel 2 Uitstroomsituatie

	WerkHotel (n=24)		Totaal (n=277)	
	n	%	n	%
<i>Positieve uitstroom¹</i>	15	63	224	81
<i>Project helemaal afgerond²</i>	1	7	146	65
Voortijdige positieve uitval	1	7	39	17
<i>Nog niet uitgestroomd²</i>	13	87	39	17
Negatieve uitval	9	37	53	19
Totaal	24	100	277	100

¹ Significant verschil tussen de deelnemers van het WerkHotel en de totale onderzoeksgroep, $p < 0,10$.

² Significant verschil tussen de deelnemers van het WerkHotel en de totale onderzoeksgroep, $p < 0,05$.

3.3 Resultaten op hoofddoel

In het onderzoek is nagegaan in hoeverre de deelnemers aan de pilots een verbetering laten zien op het hoofddoel en de subdoelen van de projecten. De hoofddoelstelling van de pilotprojecten

³ Gezien het kleine aantal respondenten zijn de mogelijkheden voor het vaststellen van significante verschillen beperkt. Bij het vaststellen van significante verschillen is zowel gekeken naar een waarschijnlijkheidspercentage van 95% ($p < 0,05$) als naar een waarschijnlijkheidspercentage van 90% ($p < 0,10$).

is het toeleiden van jongeren naar scholing of werk. Om vast te stellen of dit hoofddoel behaald is, is van alle deelnemers nagegaan of er sprake is van een verbetering in de school- of werksituatie. Daarvoor zijn de gegevens uit de uitstrooimeting en de vervolgmeting gecombineerd.

Tabel 3 toont de resultaten op het hoofddoel van de deelnemers van het WerkHotel in vergelijking met de totale populatie. Van de 15 jongeren van het WerkHotel waarbij meerdere metingen zijn afgenomen, blijkt bij 67% (10 jongeren) een verbetering te hebben plaatsgevonden op het gebied van scholing en/of werk. Dit percentage verschilt niet significant van het percentage in de gehele onderzoeksgroep (79%).

Ook wanneer wordt gekeken naar het type verbetering van deze jongeren, blijken de resultaten van het WerkHotel statistisch gezien vergelijkbaar met de totale onderzoeksgroep. Van de 10 jongeren bij het WerkHotel die een verbetering laten zien is er bij 8 jongeren (80%) sprake van een verbetering in de schoolsituatie. Bij de totale onderzoeksgroep geldt dit voor 68%. Het percentage jongeren dat een verbetering laat zien in de werksituatie is bij het WerkHotel 10% (1 jongere), terwijl dit bij de totale onderzoeksgroep voor 14% geldt. Bij eveneens één jongere (10%) is zowel de school- als de werksituatie verbeterd, hetgeen ook vergelijkbaar is met de totale onderzoeksgroep (11%). Bij de totale onderzoeksgroep stromen 9 jongeren (7%) door naar een ander traject of instelling. Bij de deelnemers van het WerkHotel die in het onderzoek zijn opgenomen komt dit niet voor.

Tabel 3 Verbetering hoofddoel: school- en/of werksituatie

Verbetering	WerkHotel (n=15)		Totaal (n=169)	
	n	%	n	%
Ja	10	67	133	79
School	8	80	91	68
Werk	1	10	19	14
Ander traject of instelling	0	0	9	7
School en werk	1	10	14	11
Nee	5	33	36	21
Totaal	15	100	169	100

3.4 Resultaten op subdoelen

Naast het hoofddoel worden door de projecten verschillende subdoelen onderscheiden. Deze subdoelen moeten ertoe bijdragen dat de hoofddoelstelling wordt behaald. Hoewel de subdoelen die de projecten nastreven divers zijn, wordt een aantal subdoelen door de meeste projecten genoemd, namelijk:

- het vergroten van de motivatie
- het versterken van het gevoel van eigenwaarde
- het bijbrengen van (zelf)discipline
- het aanleren van sociale vaardigheden
- het verminderen van criminaliteit en probleemgedrag

Korte termijn

Door de scores van de instrooimeting te vergelijken met de scores van de uitstrooimeting, kan inzicht worden verkregen in de verbeteringen van de subdoelen op korte termijn. Tabel 4 toont de scores van de subdoelen bij de instrooimeting en de uitstrooimeting van de deelnemers van het WerkHotel en de deelnemers uit de totale onderzoeksgroep. De veranderingen die bij de deelnemers van het WerkHotel op korte termijn hebben plaatsgevonden, hebben dezelfde richting als de gemiddelde resultaten bij de totale onderzoeksgroep. Zo stijgt de motivatie van de deelnemers van het WerkHotel van 8,4 naar 8,7 en bij de totale onderzoeksgroep van 8,3

naar 8,5. Ook de (lichte) stijging van de deelnemers het WerkHotel op het gebied van gevoel van eigenwaarde en (zelf)discipline is vergelijkbaar met de totale onderzoeksgroep.

De afname van het aantal strafbare gedragingen lijkt bij de deelnemers van het WerkHotel in eerste instantie significant minder sterk dan bij de totale onderzoeksgroep (respectievelijk een daling 0,4 naar 0,2 en een daling van 1,2 naar 0,5). Dit verschil hangt samen met de lage instroomscore van de deelnemers van het WerkHotel op dit subdoel: aangezien deelnemers van het WerkHotel bij instroom aanzienlijk minder strafbare feiten plegen dan de totale onderzoeksgroep is een even sterke daling als bij de totale onderzoeksgroep voor de deelnemers van het WerkHotel niet mogelijk. Wanneer voor dit verschil in beginscore wordt gecorrigeerd, vervalt het significante verschil in de daling.

Het middelengebruik van de deelnemers van het WerkHotel is bij instroom in het project met 4,2 hoger dan bij de totale onderzoeksgroep (3,2). Bij het WerkHotel stijgt dit middelengebruik naar 4,8 bij uitstroom, terwijl bij de totale onderzoeksgroep sprake is van een stijging naar 3,3.

Tabel 4 Scores subdoelen korte termijn (instroom- en uitstroommeting)

	WerkHotel (n=11-15)				Totaal (n=107-138)			
	Instroom		Uitstroom		Instroom		Uitstroom	
	m ²	sd ³	m	sd	m	sd	m	sd
Motivatie	8,4	0,6	8,7	0,7	8,3	0,6	8,5	0,8
Gevoel van eigenwaarde	7,4	2,3	7,5	2,1	8,0	1,7	8,2	1,6
(Zelf)discipline	7,8	1,4	7,9	1,4	7,0	1,5	7,1	1,5
Sociale vaardigheden	6,4	1,4	6,5	1,2	6,4	1,0	6,5	1,1
Middelengebruik	4,2	2,9	4,8	3,3	3,2	3,0	3,3	2,8
<i>Strafbare gedragingen⁽¹⁾</i>	<i>0,4</i>	<i>1,0</i>	<i>0,2</i>	<i>0,6</i>	<i>1,2</i>	<i>1,7</i>	<i>0,5</i>	<i>1,0</i>

⁽¹⁾ Significant verschil tussen verschillscore WerkHotel en verschillscore totale onderzoekspopulatie, $p < 0,10$. Deze significantie vervalt wanneer wordt gecorrigeerd voor het verschil in de scores op de instroommeting.

² m = gemiddelde; ³ sd = standaarddeviatie

Langere termijn

Door de instroommeting en de vervolgmeting met elkaar te vergelijken kan een beeld worden verkregen van de veranderingen van de deelnemers op de subdoelen op langere termijn (tabel 5). Deze vervolgmetingen zijn een half jaar na uitstroom afgenomen bij de deelnemers van de projecten. Aangezien het merendeel van de jongeren bij het WerkHotel nog in het project zat op het moment van afronding van het onderzoek, is slechts bij één jongeren een vervolgmeting afgenomen. Dit aantal is te laag om uitspraken te kunnen doen over verschillen tussen het WerkHotel en de totale onderzoeksgroep.

Tabel 5 Scores subdoelen lange termijn (instroom- en vervolgmeting)

	WerkHotel (n=1)				Totaal (n=55-98)			
	Instroom		Vervolg		Instroom		Vervolg	
	m	sd	m	sd	m	sd	m	sd
Motivatie	-	-	-	-	8,1	0,6	8,5	0,9
Gevoel van eigenwaarde	5,0	-	7,0	-	8,0	1,8	8,4	1,4
(Zelf)discipline	6,5	-	6,5	-	6,8	1,5	7,3	1,5
Sociale vaardigheden	4,8	-	5,3	-	6,4	0,9	6,5	1,1
Middelengebruik	7,5	-	10,0	-	3,5	2,9	4,2	3,3
Strafbare gedragingen	3,3	-	0,0	-	1,7	1,9	0,5	1,0

4. Leerpunten proces- en effectevaluatie

In het onderzoek naar de negen pilotprojecten is nagegaan welke projectkenmerken een belangrijke rol spelen bij het behalen van succes. Hierbij is ten eerste gebruik gemaakt van de informatie uit de procesevaluatie. In de gesprekken met projectmedewerkers, projectleiders en samenwerkende partijen, die in het kader van de procesevaluatie zijn gevoerd, zijn verschillende aandachtspunten naar voren gekomen die door de betrokkenen van belang worden geacht voor de aanpak van niet-participerende jongeren. Daarnaast is gebruik gemaakt van gegevens uit de effectevaluatie. In de effectevaluatie is nagegaan in hoeverre de aanwezigheid van verschillende kenmerken verband houdt met het behalen van resultaten op het hoofddoel en de subdoelen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de projectkenmerken die uit de proces- en effectevaluatie als relevant naar voor zijn gekomen, waarbij telkens wordt aangegeven in hoeverre het WerkHotel invulling geeft aan deze kenmerken.

4.1 Leerpunten procesevaluatie

In de gesprekken met projectleiders, projectmedewerkers en andere betrokken partijen zijn zeven verschillende aandachtspunten naar voren gekomen die waardevol worden geacht voor de aanpak van niet-participerende jongeren.⁴ In matrix 1 wordt een overzicht gegeven van deze aandachtspunten, waarbij tevens wordt aangegeven in hoeverre het WerkHotel invulling geeft aan deze elementen. Van de zeven elementen die uit de procesevaluatie als waardevol naar voren zijn gekomen, zijn vijf elementen bij het WerkHotel aanwezig, namelijk: het bieden van een integrale aanpak waarin verschillende partijen samenwerken; het bieden van een individuele aanpak op maat; het betrekken van de sociale omgeving; fasering; en kleinschaligheid. Daarnaast komt het bieden van een intensieve, geïntegreerde 12-uursaanpak gedeeltelijk terug in de aanpak van het WerkHotel.

Matrix 1 Waardevolle elementen op basis van procesevaluatie

Waardevolle elementen	Aanwezigheid van dit kenmerk bij het WerkHotel	Toelichting
Intensieve, geïntegreerde 12-uursaanpak	Deels	Het WerkHotel biedt een geïntegreerde aanpak waarin aandacht is voor de verschillende leefgebieden van de jongeren. Er is geen sprake van een projectlocatie waar de deelnemers 12 uur per dag verlijven.
Bieden van concrete, nuttige en arbeidsgerelateerde werkzaamheden	Nee	Het Werkhotel is met name gericht op woonbegeleiding en het voorkomen van schooluitval. Het bieden van arbeidsgerelateerde werkzaamheden vormt geen expliciet onderdeel van het project.
Integrale aanpak waarin verschillende partijen samenwerken	Ja	Het WerkHotel is een samenwerkingsverband tussen verschillende instanties.
Individuele aanpak op maat	Ja	De deelnemers van het WerkHotel krijgen individuele begeleiding.

⁴ Een uitgebreide uiteenzetting van de ervaringen van betrokken partijen bij het WerkHotel is opgenomen in bijlage 5 van het eindrapport (Bieleman, B. en M. Boendermaker (2010). Onderzoek pilotprojecten campussen. 3. Eindrapport: proces- en effectevaluatie. St. INTRAVAL, Groningen- Rotterdam).

Matrix 1 Waardevolle elementen op basis van procesevaluatie (vervolg)

Betrekken van sociale omgeving	Ja	De deelnemers van het WerkHotel worden begeleid in hun eigen woonomgeving. In de begeleiding van het WerkHotel is expliciet aandacht voor de sociale context van de deelnemer.
Fasering in de aanpak	Ja	Binnen het WerkHotel wordt gebruik gemaakt van het 8-fasenmodel.
Kleinschaligheid	Ja	Het project vindt plaats in een kleinschalige setting met één-op-één-begeleiding.

4.2 Werkzame kenmerken effectevaluatie

In de analyses van de evaluatie van de pilotprojecten campussen is nagegaan in hoeverre de projectkenmerken verband houden met de door de projecten behaalde resultaten op het hoofddoel en de subdoelen. Hieronder worden deze werkzame kenmerken besproken, waarbij tevens wordt nagegaan in hoeverre het WerkHotel invulling geeft aan deze kenmerken.

Hoofddoelen

Uit de effectevaluatie blijkt ten eerste dat deelnemers bij projecten die veel nadruk leggen op discipline en structuur vaker een verbetering laten zien op het hoofddoel dan deelnemers van projecten waarbij hiervoor niet expliciet aandacht is. Daarnaast blijken deelnemers van korte en middellange projecten het meeste te verbeteren wat betreft school- of werksituatie. De deelnemers van projecten die langer dan 12 maanden duren laten minder vaak een verbetering zien in hun school- of werksituatie. Matrix 2 toont in hoeverre het WerkHotel aan deze kenmerken voldoet. De duur van het WerkHotel is anderhalf à twee jaar, hetgeen langer is dan de uit het onderzoek gebleken werkzame projectduur. Daarnaast wordt het bieden van discipline en structuur bij het WerkHotel niet genoemd als essentieel aandachtspunt in de aanpak.

Matrix 2 Werkzame kenmerken hoofddoel

Werkzaam projectkenmerk	Aanwezigheid van dit kenmerk bij het WerkHotel
Veel nadruk op discipline en structuur	Nee
Trajectduur minder dan 12 maanden	Nee

Subdoelen

Wat betreft het belang van de verschillende projectkenmerken voor de verbetering op de subdoelen worden in het onderzoek geen duidelijke trends gevonden. Wel blijken verschillende projectkenmerken verband te houden met verbetering op één of enkele subdoelen. In totaal zijn 13 verbanden aangetroffen. Zo blijken projecten met een duur van 6 tot 12 maanden op korte termijn een sterkere verbetering te laten zien in de motivatie van deelnemers dan projecten met een duur van 3 tot 6 maanden. Op lange termijn blijken bijvoorbeeld de sociale vaardigheden van deelnemers van projecten binnen de eigen leefomgeving van de jongeren meer te verbeteren dan van deelnemers van projecten buiten de leefomgeving.

In onderstaande matrices wordt een compleet overzicht gegeven van de subdoelen en de projectkenmerken die verband houden met verbetering op deze subdoelen op korte termijn (matrix 3) en lange termijn (matrix 4). Daarbij wordt tevens aangegeven of bij het WerkHotel sprake is van deze kenmerken. De 13 verbanden die in het onderzoek zijn gevonden betreffen in totaal negen verschillende projectkenmerken. Vijf van deze kenmerken zijn bij het WerkHotel aanwezig, waaronder expliciet aandacht voor de context van de deelnemer en het bieden van een project in de eigen omgeving van de deelnemer.

Matrix 3 Werkzame kenmerken voor verbeteren subdoelen korte termijn

Subdoel	Projectkenmerk dat verband houdt met verbetering op dit subdoel	Aanwezigheid van dit kenmerk bij het WerkHotel
Motivatie	Trajectduur 6-12 maanden Intensiteit van 12 uur per dag Expliciet aandacht voor context Scholingsaanbod Samenwerking als belangrijk element in de uitvoering / als kern van het project	Nee Ja Ja Nee Ja
Sociale vaardigheden	Toepassing van dwang en drang	Nee
Middelengebruik	Buiten de eigen omgeving	Nee
Strafbare gedragingen	Geen	
Gevoel voor eigenwaarde	Geen	
(zelf)discipline	Geen	

Matrix 4 Werkzame kenmerken voor verbeteren subdoelen lange termijn

Subdoel	Projectkenmerk dat verband houdt met verbetering op dit subdoel	Aanwezigheid van dit kenmerk bij het WerkHotel
Sociale vaardigheden	Binnen de eigen omgeving Theoretische onderbouwing Bieden van nazorgprogramma Toepassing van dwang en drang Samenwerking als belangrijk element in de uitvoering / als kern van het project	Ja Ja Nee Nee Ja
(zelf)discipline	Toepassing van dwang en drang	Nee
Middelengebruik	Geen	
Strafbare gedragingen	Geen	
Motivatie	Geen	
Gevoel voor eigenwaarde	Geen	

BIJLAGE 1 PROJECTKENMERKEN HET WERKHOTEL

Onderstaand schema geeft een overzicht van de projectkenmerken waarop de negen pilotprojecten voor niet-participerende onderling van elkaar verschillen. De kenmerken van het WerkHotel zijn gearceerd weergegeven.

Matrix 1 Overzicht projectkenmerken het WerkHotel

Projectkenmerken			
In- of buiten eigen omgeving	Buiten de eigen omgeving	In de eigen omgeving	
Aandacht voor context deelnemer	Niet expliciet aandacht voor context deelnemer	Expliciet aandacht voor context deelnemer	
Gebruik competentie- of oplossingsgerichte benadering	Competentie- of oplossingsgerichte benadering is niet expliciet genoemd als onderdeel van de methodiek	Competentie- of oplossingsgerichte benadering is beschreven als essentieel onderdeel van de methodiek	
Duur	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	Langer dan 12 maanden
Intensiteit	8 uur of minder per dag	12 uur per dag	24 uur per dag
Aanbieden van scholing in binnen het project	Geen scholingsaanbod binnen de setting van het project	Mogelijkheid tot behalen van certificaten	VMBO, HAVO, VWO of MBO binnen de setting van het project
Individuele of groepsgerichte aanpak	Voornameijk groepsgericht	Zowel groepsgericht als individueel	Voornameijk individueel
Toepassing dwang/drang	Niet of nauwelijks toepassing van dwang- of drangmiddelen	Bij sommige deelnemers toepassing van dwang- of drang	Deelname aan project alleen mogelijk op last van rechter of voogd
Aandacht voor discipline en structuur	Bieden van structuur wordt niet genoemd als essentieel onderdeel	Wel aandacht voor structuur, maar minder nadrukkelijk	Discipline en structuur als essentieel onderdeel van de aanpak
Samenwerking met betrokkenen	Samenwerking bestaat met name uit contact met verwijzers of het inschakelen van gespecialiseerde hulp	Samenwerking als belangrijk element in de uitvoering	Samenwerking als kern van het project
Aandacht voor nazorg	Geen actief, gestructureerd nazorgtraject	Nazorg wordt verzorgd door samenwerkende instantie	Nazorgprogramma door project zelf
Vorm en functie theoretische onderbouwing	Geen schriftelijk vastgelegde theorie	Theorie vanuit overkoepelende organisatie/ theorie niet vooraf schriftelijk vastgelegd	Theorie als fundament voor de aanpak

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres:
Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail *info@intraval.nl*

Kantoor Groningen:
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam:
Goudsesingel 68
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

December 2010

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst: B. Bieleman en M. Boendermaker
Opdrachtgever: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport